

Poznań, 15 kwietnia 2022 r.

dr hab. Marcin Wiśniewski
Katedra Inwestycji i Rynków Finansowych
Instytut Finansów
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Recenzja

*rozprawy doktorskiej mgra Krzysztofa Drgasa
pt. „Źródła finansowania rozwoju cyfryzacji samorządów
w latach 2007-2020 w Wielkopolsce”
napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Wiesławy Przybylskiej-Kapuścińskiej
Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu*

I. Charakterystyka rozprawy

Recenzowana rozprawa liczy łącznie 197 stron, w tym 180 stron głównego tekstu i 17 stron bibliografii, spisów oraz załącznika. Praca składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów i zakończenia. Pierwsze trzy rozdziały mają charakter teoretyczno-opisowy, zaś rozdziały 4 i 5 – empiryczny. Dysertacja ma charakter teoretyczno-analityczny, a przeprowadzone w niej wnioski mają zasadniczo charakter indukcyjny. Podstawę dla rozważań stanowiły dane pierwotne i wtórne opisujące proces cyfryzacji, a także własne badania ankietowe przeprowadzone przez Autora. Wykorzystana bibliografia obejmuje łącznie 165 pozycji, w tym 45 pozycji zwartych, 61 pozycji artykułowych, 14 aktów prawnych oraz 45 materiałów źródłowych. Tekst pracy ubogaca 18 schematów, 44 tabele, 17 wykresów i jedna mapa.

W rozdziale pierwszym Autor przedstawił genezę i istotę samorządu terytorialnego. Po przedstawieniu historii zaprezentowano różne aspekty definiowania samorządu terytorialnego: normatywny, doktrynalny, społeczny i regulacji unijnych. Kolejno wskazano na cechy i zadania jednostek samorządu terytorialnego (JST), a także na źródła ich finansowania. Rozdział wieńczy rozważania na temat koncepcji zarządzania publicznego i ich ewolucji.

Rozdział drugi tworzą z kolei prezentacje działań na rzecz cyfryzacji instytucji publicznych w Polsce w kontekście unijnym. Autor w rozważaniach wychodzi od kontekstu europejskiego, a następnie opisuje szereg planów budowania w Polsce społeczeństwa cyfrowego. W drugiej części rozdziału uwaga koncentruje się na instytucjonalno-organizacyjnych aspektach wsparcia opisywanego procesu ze środków Unii Europejskiej (UE). Szczegółowej prezentacji poddane zostały perspektywa finansowa 2007-2013 i 2014-2020, a także wskazano na możliwe kierunki działań w perspektywie 2021-2027.

Rozdział trzeci rozpoczyna się klasyfikacją czynników, które mogą mieć wpływ na rozwój cyfryzacji jednostek samorządu terytorialnego w Polsce. Według przyjętego podziału w następnej kolejności zostają kolejno opisane następujące grupy czynników: prawne, makro- i mikroekonomiczne, instytucjonalne, cyfrowe, demograficzno-społeczne, psychologiczne i polityczne. Autor oprócz scharakteryzowania tych czynników rozważa również ich znaczenie, przede wszystkim siłę i kierunek wpływu na proces cyfryzacji. Ważnym elementem jest syntetyczne zestawienie wszystkich rozpatrywanych czynników w jednej tabeli, podsumowującej rozdział.

Pierwszy z rozdziałów empirycznych – rozdział 4 – rozpoczyna się opisem podstaw metodycznych badania, którego celem była ocena wsparcia procesów cyfryzacji jednostek samorządu terytorialnego w Polsce ze środków unijnych. Autor w pierwszej kolejności bada liczbę projektów i ich charakter (pośredni i bezpośredni), wartość projektów, skalę ich dofinansowania ze środków UE, liczbę e-usług, a także liczbę mieszkańców objętych projektem. Zmienne te zostają poddane analizie dla osobnych perspektyw finansowania, dzięki czemu Autor prezentuje zmiany, jakie dokonywały się w czasie (pomiędzy perspektywami). W rozdziale podjęto również próbę określenia istotności determinant udziału dofinansowania ze środków UE – również w podziale na badane perspektywy czasowe.

Rozdział 5 (drugi z rozdziałów empirycznych) zawiera badania zarówno ilościowe, jak i jakościowe. Jego celem jest przede wszystkim identyfikacja czynników jakościowych determinujących proces cyfryzacji w jednostkach samorządu terytorialnego na podstawie przeprowadzonych własnych badań ankietowych. Autor w drugiej części rozdziału prezentuje przeprowadzone badanie i wyciąga z nich wnioski. Jednakże celem Doktoranta jest również dokonanie generalizacji – na podstawie wyników przeprowadzonych wywiadów z przedstawicielami wybranych JST chce rozciągnąć wnioski na całość badanych jednostek w Wielkopolsce. Aby tego dokonać, w pierwszej części rozdziału przeprowadza badanie o charakterze ilościowym, grupując JST według wartości realizowanych projektów, ich dofinansowania z UE oraz liczby mieszkańców objętych projektami. Z wyróżnionych grup

Autor wybrał przedstawicieli, ufając, że są jednostkami reprezentatywnymi, w których następnie przeprowadził badanie ankietowe. Zdaniem Autora miało to umożliwić generalizację wyciągniętych wniosków.

Pracę zamyka zakończenie, w którym Autor odniósł się do pytań badawczych i hipotez postawionych we wstępie. Dokonał również oceny ograniczeń prowadzonego badania, a także przedstawił asumpt do dalszych badań.

II. Ocena merytoryczna rozprawy

A. Rozprawę mgra Krzysztofa Drgasa należy ocenić pozytywnie, za czym przemawiają argumenty scharakteryzowane w następujących punktach

1. Tematyka rozprawy

Podjęty przez Autora temat rozprawy jest bardzo istotny i aktualny, w szczególności mając na uwadze dokonujące się przeobrażenia gospodarczo-społeczne. Trwająca czwarta rewolucja przemysłowa, polegająca na wykorzystaniu powszechnego przetwarzania i wymiany danych, automatyzacji, wdrażaniu systemów cyberfizycznych itp. dotyka również sektora publicznego, w tym samorządowego. To właśnie cyfryzacja zapoczątkowała zmiany gospodarcze, a dokonujące się przemiany mają również miejsce w sektorze samorządowym.

O ile problematyka Gospodarki 4.0 w kontekście podmiotów prywatnych (przedsiębiorstw, gospodarstw domowych) stanowi przedmiot wielu różnorodnych badań, o tyle w kontekście strony publicznej nie ma w tym zakresie wielu analiz. Autorowi udało się zdiagnozować tę lukę badawczą, a przeprowadzone przez Niego badania stanowią ważny wkład w opis i diagnozę zjawisk zachodzących w tym zakresie.

Warto podkreślić, że Doktorant podszedł do badanego tematu od kilku stron. Wskazał na kwestie: potrzeby cyfryzacji sektora samorządowego w świetle realizowanych przez jego jednostki zadań oraz na źródła finansowania tego procesu, ze szczególnym uwzględnieniem środków unijnych w tym procesie – co stało się zasadniczą częścią rozprawy. Co więcej, Autor podszedł do tematu również od strony zarządczej. Przeprowadzone przez niego badanie nie miało wyłącznie charakteru finansowego, ale wskazywało na to, jak decydenci postrzegają ten proces, co biorą pod uwagę podejmując decyzje z zakresu cyfryzacji ich jednostek i źródeł

finansowania. Badanie wypełnia lukę w zakresie cyfryzacji jednostek samorządu terytorialnego oraz badań związanych z wykorzystaniem funduszy unijnych dla tych celów.

2. Oryginalność rozwiązania problemu naukowego

Celem głównym rozprawy jest ocena rozwoju i dynamiki procesów cyfryzacji w jednostkach samorządu terytorialnego województwa wielkopolskiego w latach 2007-2020. Realizacji celu głównego podporządkowano cele szczegółowe, które jednocześnie stanowiły odpowiedzi na postawione pytania badawcze. Takie skonstruowanie badania uznaję za właściwe z metodycznego punktu widzenia.

Treść rozprawy przynosi jasne odpowiedzi na postawione pytania badawcze. I tak, Autor realizując pierwszy cel szczegółowy, wskazuje na kontekst prawno-ekonomiczny badanego procesu. Ukazuje, że z jednej strony polski samorząd jest zobligowany przepisami prawa wspólnotowego do wdrażania rozwiązań cyfrowych, ale z drugiej strony udostępnione zostały środki finansowe na wsparcia w tym zakresie.

Interesujących wniosków dostarcza również wnikliwy przegląd czynników determinujących absorpcję funduszy unijnych na cyfryzację (drugi cel szczegółowy). Wskazane w rozdziale teoretycznym czynniki i przewidywane kierunki ich oddziaływania (tabela 9) znajdują swoje praktyczne odzwierciedlenie i potwierdzenie w wynikach przeprowadzonych ankiet. Syntetyczne ujęcie wielu czynników na zakończenie części teoretycznej i dalszą ich weryfikację, głównie w rozdziale 4, oceniam wysoko.

Następny problem badawczy, o charakterze głównie finansowym, dotyczył skali dofinansowania jednostek w zakresie cyfryzacji ze środków unijnych. Przeprowadzone w pracy badanie danych finansowych wykazało dominację tych zasobów w finansowaniu analizowanego procesu. Również wyniki ankiet wskazały na to, że samorządowi decydenci oceniają wpływ tych środków jako duży i bardzo duży, a także wskazują, że bez nich realizacja opisywanych zadań byłaby praktycznie niemożliwa.

W odniesieniu do kwestii perspektywy finansowania dalszych procesów cyfryzacji jednostek ze środków unijnych (czwarty cel szczegółowy), również udało się uzyskać jasne odpowiedzi. Decydenci – pomimo wskazywanych trudności (głównie w procedurze wnioskowania) – nie wyobrażają sobie finansowania tych procesów bez środków z UE. Wynika to oczywiście z prostej zależności, że władze gminne nie będą rozliczane w pierwszej kolejności przez mieszkańców (wyborców) z cyfryzacji, a z zadań takich jak transport publiczny, drogi, szkolnictwo, czy też opieka zdrowotna.

Ostatnim celem szczegółowym pracy jest pytanie o sens ekonomiczny cyfryzacji. Jakkolwiek przedstawione przez Autora w zakończeniu rozważania wydają się trafne i przywołanie pandemii COVID-19 jako swoistego katalizatora zmian jest jak najbardziej odpowiednie, nie do końca wydaje mi się, że odpowiedź na to pytanie wynika z badań przedstawionych w rozprawie. Całościowo praca może stanowić kanwę do udzielenia odpowiedzi na to pytanie, ale ta odpowiedź nie jest wnioskiem *explicite* wynikającym z analiz.

Kolejną kwestią, do której należy się odnieść, jest weryfikacja hipotez. Pierwsza z nich została potwierdzona badaniami – dofinansowanie środkami unijnymi pozwala na przyspieszenie procesu cyfryzacji jednostek samorządu terytorialnego w Polsce. Podobnie druga z hipotez znalazła swoje potwierdzenie we wskazaniu, że jednostki, które korzystały w pierwszej z analizowanych perspektyw z finansowania unijnego, będą nadal wykorzystywały te źródła i że zauważalny jest wzrost liczby projektów bezpośrednich.

Konkludując tę część recenzji, należy podkreślić, że postawione pytania badawcze były istotne dla wypełnienia luki badawczej, a udzielone odpowiedzi trafne. Autor wykorzystując odpowiednie metody badawcze, w umiejętny sposób potrafił rozwiązać postawiony sobie cel badawczy. Na uwagę zasługuje fakt dojścia do celu równocześnie przynajmniej trzema zidentyfikowanymi przeze mnie w tej pracy drogami:

- właściwie przeprowadzona kwerenda literatury i prawodawstwa,
- poprawne zastosowanie wybranych metod statystycznych i ekonometrycznych,
- autorskie badanie ankietowe wraz z odpowiednim wnioskowaniem.

3. Umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej przez Doktoranta i wykazanie się ogólną znajomością wiedzy teoretycznej w swojej dziedzinie

Recenzowaną pracą Autor udowadnia, że potrafi zidentyfikować problem badawczy i odpowiednio go rozwiązać. Każdy z tych dwóch elementów procesu badawczego stanowi osobne wyzwanie. Poprzez odpowiednią diagnozę procesu cyfryzacji w samorządzie terytorialnym Autor wykazał się dużą znajomością tej problematyki. Poznanie tematyki i występujących w niej nieopisanych i nierozwiązanych kwestii stanowi ważne osiągnięcie i wskazuje na wysokie kompetencje w danej tematyce.

Zidentyfikowany problem badawczy należy odpowiednio rozwiązać, „rozpisując” proces badawczy na etapy. Doktorant formułując cele szczegółowe, wykazał się odpowiednim warsztatem badawczym. W pierwszej kolejności we właściwy sposób dokonał kwerendy literatury i prawodawstwa. Następnie przeprowadził szereg badań na danych wtórnych

(pochodzących z bazy Mapa Dotacji) – wykorzystując aparat statystyczny scharakteryzował liczną grupę wniosków dotyczących finansowania procesu cyfryzacji w jednostkach samorządu terytorialnego, a następnie za pomocą podstawowych metod ekonometrycznych podjął próbę oceny zależności pomiędzy wielkością dofinansowania a czynnikami, które mogą je determinować. W drugiej kolejności Doktorant przeprowadził autorskie badanie ankietowe, którego wyniki pozwoliły na wyciągnięcie wielu cennych wniosków – nie tylko finansowych, ale i zarządczych.

Podsumowując, zarówno z punktu widzenia identyfikacji problemu badawczego, jak i jego realizacji pracę Autora oceniam pozytywnie – z niewielkimi zastrzeżeniami, o których w kolejnym punkcie.

B. Uwagi krytyczne

Rolą recenzenta jest chwalić to, co zasługuje na pochwałę (i to uczyniłem w poprzednich punktach), ale również wyrazić uwagi krytyczne, dzięki czemu Doktorant będzie mógł udoskonalić swój warsztat badawczy. Pomimo pozytywnych uwag i takiej ostatecznie oceny rozprawy chciałbym poniżej wskazać niedociągnięcia oraz wątpliwości, na jakie zwróciłem uwagę w trakcie lektury rozprawy.

Najważniejszym zarzutem, jaki chciałbym sformułować, jest kwestia reprezentatywności badania ankietowego. Badanie przeprowadzone przez Autora i jego wyniki są bardzo interesujące, jednakże dyskusyjna pozostaje kwestia możliwości generalizowania – przenoszenia uzyskanych wyników na całą zbiorowość jednostek w Wielkopolsce, a nawet jeszcze bardziej ogólnie na ogół jednostek w kraju. Rozumiem zastosowanie w tym miejscu analizy skupień, której wyniki – jak się wydaje – mają uzasadniać wybór jednostek poddanych ankietowaniu i możliwość uogólniania płynących z tego wniosków. Problemem dla mnie jest jednak, po pierwsze, nie do końca jasne stosowanie analizy skupień (przyczyna). Domyślałam się tylko, że jej celem było wyłonienie grup podobnych jednostek, aby z nich wybrać reprezentantów poddanych ankiecie. Autor dokonał trzech grupowań (wyróżniając w nich odpowiednio 3, 2 i 3 skupienia), nie formułując żadnych wniosków, co daną grupę charakteryzuje i którą wybiera do badania, a także jakie to są ostatecznie grupy. Po czym na końcu podrozdziału czytelnik dowiaduje się, że zidentyfikowano 10 grup i po jednym przedstawicielu z każdej poddano ankietowaniu. Celem grupowania powinno być określenie osobnych, (możliwie najbardziej) homogenicznych zbiorów, dla których można znaleźć cechy opisujące ich indywidualny, wspólny (w ramach danej grupy) charakter. Po drugie,

kontrowersje budzi możliwość uogólniania otrzymanych w badaniu ankietowym wniosków, jeżeli nie są znani reprezentanci grup (Autor podkreśla, że uczestnicy badania nie wyrazili zgody na podanie nazwy urzędów, s. 148) – dodatkowo grup, które, jak wspomniano, nie zostały jednoznacznie określone. Podkreślam, że z dużą aprobatą przyjmuję badanie ankietowe i jego wyniki, jednakże niejasne jest dla mnie uzasadnienie możliwości generalizowania wniosków. Innymi słowy, użycie analizy skupień – jakkolwiek poprawnie przeprowadzone – uważam za niezbyt jasno uzasadnione i opisane, zwłaszcza w kontekście wpływu wyników analizy na ostateczny wybór ankietowanych jednostek.

Kolejno chciałbym wskazać na inne, drobne błędy merytoryczne:

- w treści pracy często pojawia się określenie „samorządy terytorialne”, co jest niewłaściwym określeniem, gdyż samorząd terytorialny jest jeden i posiada swoje jednostki (np. gminy); błąd ten jednak jest często popełniany – również przez wybitnych znawców tematu;
- ponadto Autor kilkakrotnie w dużym uproszczeniu utożsamia ze sobą pojęcia, które są rozłączne, np. gminę z JST, samorząd terytorialny z samorządem lokalnym, a zwięźczeniem jest powoływanie się na Europejską Kartę Samorządu Terytorialnego (s. 25), akt prawny, który od 2006 r. nazywa się w Polsce Europejską Kartą Samorządu Lokalnego;
- moim zdaniem zdecydowanie za mało miejsca poświęcono finansom samorządu terytorialnego (1.4.) – Autor na niespełna 4 stronach opisuje finanse samorządowe (na 3 stronach dochody); jest to stanowczo za mało, zwłaszcza, że jest to temat podstawowy pracy – więcej miejsca poświęcono przykładowo koncepcjom zarządzania publicznego; ponadto Autor nie wskazuje w prezentacji dochodów tzw. dochodów pozostałych, jakimi są: środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi oraz środki pochodzące z budżetu UE (art. 3. ust. 3. Ustawy o dochodach JST); brak umiejscowienia środków unijnych w części teoretycznej rozprawy poświęconej właśnie wykorzystaniu tych środków postrzegam jako znaczące niedopatrzenie;
- w punkcie poświęconym koncepcjom zarządzania publicznego (1.5.) brak jest odniesienia do procesu cyfryzacji; moim zdaniem, punkt nie wnosi wiele do pracy, tym bardziej, że w dalszych częściach (empirycznych) nie znajduję odniesienia do tych koncepcji – z punktu widzenia zarządzania finansami;
- z metodycznego punktu widzenia chciałbym wskazać na to, że test U Manna-Whitneya dla wnioskowania o istotności różnic między wartościami oczekiwanymi dotyczy dwóch

- grup „obiektów”, a nie dwóch zmiennych, jak sugeruje Autor na s. 117 (uznamę to za omyłkowe stwierdzenie, ale z racji powagi pracy wskazuję);
- niewłaściwym jest również wnioskowanie o zmienności udziałów dofinansowania projektów; w sytuacji, w której badana zmienna wyrażona jest w %, jej odchylenie standardowe wyrażone jest w punktach procentowych, a nie w %; zatem wnioski na s. 121 powinny brzmieć przykładowo $63,3\% \pm 16,3$ p.p., a nie $63,3 \pm 16,3\%$;
  - sugerowałbym również bardziej płynne prowadzenie narracji w trakcie prezentowania wyników badań; przykładowo nie jest dla mnie do końca jasne, dlaczego w punkcie 4.10. Autor skonstruował dwa osobne modele regresji, w których zmienną objaśnianą jest ta sama zmienna (odsetek dofinansowania), ale inne są zmienne objaśniające; podejrzewam, że mogą one dotyczyć osobnych perspektyw finansowania unijnego, jednakże Doktorant o tym nie wspomina (nawet tak samo nazywają się tabele prezentujące wyniki estymacji tych dwóch modeli – 34 i 35);
  - uchybień dopatruję się we wnioskach z badań przeprowadzonych na końcu rozdziału 4 (4.11.) – przykładem są pierwsze dwa zdania (s. 145): „Większość (67,6%) projektów dotyczących cyfryzacji zrealizowana była w latach 2007-2013. Było to wynikiem zdecydowanie większej liczby projektów zrealizowanych w tej perspektywie” – wnioskowanie o sobie na podstawie siebie;
  - w rozdziale 5 wręcz drażniące jest swoiste „epatowanie metodą”; Autor począwszy od tytułów (5.1., a zwłaszcza 5.2.) podkreśla, że dokonał analizy skupień metodą Warda; nacisk położono na metodę, a nie na to, do czego jej użyto; moim zdaniem zarówno w tytułach, jak i w treści pracy powinno zostać podkreślone, po co przeprowadzono to badanie, a kwestią wtórną pozostaje tutaj metoda; zatem warto podkreślić, że celem było grupowanie podobnych jednostek (przy okazji „jednostek”, a nie „urzędów”, jak pisze Badacz na s. 153-162) na potrzeby wyboru ich reprezentantów;
  - w odniesieniu do badania ankietowego raz wskazano, że wywiady były w całości online (s. 148), a następnie, że w większości (s. 163);
  - dostrzegam również niezidentyfikowany przez Autora, a zarazem wart pochylenia się nad nim, problem badawczy: w badaniu ankietowym zapytano o subiektywną ocenę „rzędu wielkości dofinansowania w stosunku do jego potrzeb” oraz „wysokości dofinansowania w stosunku do wkładu własnego” – uzyskane odpowiedzi są różne, co warto byłoby również poddać interpretacji.

Drobne uwagi chciałbym poczynić również w odniesieniu do struktury pracy i tytułów punktów:

- wyróżnienie punktu 1.2.5. „Cechy samorządów” w punkcie 1.2. poświęconym wieloaspektowości pojęcia samorząd terytorialny jest moim zdaniem mało trafne; Autor opisuje poszczególne aspekty w punktach 1.2.1. – 1.2.4., zaś „Cechy” powinny stanowić osobny podrozdział i powinien on nazywać się „Cechy i zadania JST”, gdyż w treści oprócz cech wymieniono również zadania, których opis przedstawiono w kolejnym punkcie, nieznacznie dublując prezentację,
- w pracy występuje wiele bardzo krótkich (na stronę lub mniej) punktów, np. 1.5.1., 1.5.2., czy też 5.4., 5.5., 5.6. – powoduje to duże rozdrobnienie tekstu – sugerowałbym łączenie tekstu w większe całości;
- postulowałbym, aby nie nazywać podrozdziałów „Analiza statystyczna”, gdyż jest to tytuł dla podręcznika o metodach; zamiast tego można nazwać je po prostu „Wyniki badania zależności...”, „Zależności pomiędzy... – wyniki badań ilościowych”.

III. Ocena strony formalnej rozprawy

Zasadniczo praca cechuje się poprawnością językową i dużą starannością edytorską. Na pochwałę zasługują interesujące grafiki (schematy, wykresy, mapa), które ubogacają tekst rozprawy i sprawiają, że jej lektura jest przyjemna z punktu widzenia czytelnika. Warto podkreślić również zastosowanie licznych i poprawnie sporządzonych przypisów.

Usterki językowe są bardzo nieliczne, ale z obowiązku recenzenta wskażę te najbardziej widoczne:

- stosowanie niekiedy potocznego, nienaukowego stylu, np. „proces załatwiania spraw” (s. 177), czy też używanie potrójnego wykrzyknika (s. 77);
- błędy stylistyczne wynikające ze zmiany konstrukcji zdania w trakcie pisania pracy, np. „Na dochody jednostek samorządu terytorialnego można podzielić na dochody własne...” (s. 32, akapit 2); „... analiza ze względu na duże braki w dostępie do informacji posiada duże prawdopodobieństwo błędu” (s. 123); „... podjęto się dalszej ich kontynuacji” (s. 145, akapit 3);
- wadliwe nazwy, np. EURO, zamiast euro lub EUR (s. 65).

IV. Konkluzja

Recenzowana dysertacja dowodzi, że jej Autor potrafi zidentyfikować problem badawczy, a następnie w sposób naukowy go rozwiązać. W szczególności Doktorant wykazał się odpowiednią znajomością literatury przedmiotu, umiejętnością wykorzystania, ale również współtworzenia materiału badawczego oraz opanowaniem warsztatu badawczego.

Rozprawa mgra Krzysztofa Drgasa w pełni odpowiada wymaganiom stawianym rozprawom doktorskim (art. 13 ust. 1 ustawy o stopniach i tytule naukowym z dnia 14 marca 2003 r.). Jest aktualnym, interesującym i wartościowym dziełem o znacznych walorach poznawczych i metodycznych. Rozwiązanie problemu naukowego ma charakter oryginalny, Autor wykazał się wiedzą teoretyczną z zakresu finansów oraz dowiódł, że posiada umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Na tej podstawie wnoszę o dopuszczenie mgra Krzysztofa Drgasa do publicznej obrony pracy doktorskiej.

